

...VŠECH SE TÝKÁ

JEDNO, ZDA TO VÍME NEBO NEVÍME,
VŠICHNI NA JEDNOM JEVIŠTI SVĚTA STOJÍME,
KDYŽ KOMENSKÝ TOTO ŘÍKÁ,
DOBŘE VÍ, ŽE VŠECH SE TÝKÁ,
V JAKÉMKOLIV POSTAVENÍ
VEŠKERÉHO SVĚTA DĚNÍ,
V PRAVDY TÉTO JASNÉ ZÁŘÍ
VÝJIMKOU JSOU UNITÁŘI,
NEBOŤ NĚKDY SOTVA VĚDÍ,
ŽE NA SPOLEČNÉ VĚTVI SEDÍ.
DEJME PROTO DOHROMADY
MOUDRÉ HLAVY, DOBRÉ RADY,
AŽ JE PÁTEK TŘINÁCTÉHO
NOVÝM POČÁTKEM MOUDRÉHO
A PŘIZNEJME SI KONEČNĚ,
ŽE OBEC JE DÍLO SPOLEČNÉ.

Jarmila

**VALNÁ HROMADA BRNĚNSKÉ OBCE UNITÁŘŮ SE
KONÁ V PÁTEK 13. ÚNORA V 15:00 HODIN NA
STAŇKOVĚ 18A, 3. PATRO**

PŘESTO!

I když jsou lidé nerozumní a sobečtí – PŘESTO JE MILUJ.

Když děláš něco dobrého, mnozí ti budou podsouvat sobecké a postranní motivy – PŘESTO DĚLEJ DOBRÉ VĚCI.

Máš-li úspěch, získáš falešné přátele, ale i zavilé nepřátele – PŘESTO SE SNAŽ USPĚT.

To dobré, co konáš, bude už zítra zapomenuto – PŘESTO KONEJ DOBRÉ VĚCI.

Poctivost a upřímnost tě činí zranitelným – PŘESTO BUĎ POCTIVÝ A UPŘÍMNÝ.

Co tě stálo léta práce, může být náhle zničeno – PŘESTO DÁL USILOVNĚ PRACUJ.

Mnohdy se proti tobě obrátí ti, kterým jsi pomáhal – PŘESTO DÁL LIDEM POMÁHEJ.

Dáváš světu to nejlepší, co máš – a dostaneš ránu do zubů – PŘESTO DÁVEJ SVĚTU TO NEJLEPŠÍ, CO MÁŠ.

Matka Tereza

INTERVIEW S BOHEM

„Pojď dál,“ řekl Bůh. „Tak ty bys se mnou chtěl udělat interview?“ „Jestli máš čas,“ řekl jsem. Bůh se usmál a odpověděl: „Můj čas je věčnost, a proto je ho dost na všechno. A na co se mě vlastně chceš zeptat?“ „Co tě na lidech nejvíce překvapuje?“

Bůh odpověděl: „To, že je nudí být dětmi, a tak pospíchají, aby dospěli, a když jsou dospělí, zase touží být dětmi.“

Překvapuje mě, že ztrácejí zdraví, aby vydělali peníze, a pak utrácejí peníze za to, aby si dali do pořádku své zdraví.

Překvapuje mě, že žijí, jakoby nikdy neměli umřít, a že umírají, jako kdyby nikdy nežili...“

Bůh mě vzal za ruce a chvíli jsme mlčeli. Pak jsem se zeptal: „Co bys chtěl jako rodič naučit své děti?“

Bůh se usmál a odpověděl: „Chci, aby poznali, že nemohou nikoho donutit, aby je miloval. Mohou jen dovolit, aby je druzí milovali.“

Chci, aby poznali, že nejcennější není to, co v životě mají, ale koho mají.

Chci, aby poznali, že není dobré porovnávat se s druhými. Každý bude souzen sám za sebe, ne proto, že je lepší nebo horší než jiní.

Chci, aby poznali, že bohatý není ten, kdo má nejvíc, ale ten, kdo potřebuje nejméně.

Chci, aby poznali, že opravdový přítel je ten, kdo o nich všechno ví, a přesto je má rád.

Chci, aby poznali, že vždycky nestačí, aby jim odpustili druzí, ale že oni sami musí odpouštět.

Chvilí jsem tiše seděl a těšil se z Boží přítomnosti. Pak jsem Bohu poděkoval, že si na mne udělal čas. Poděkoval jsem mu za všechno, co pro mne a mou rodinu dělá. A Bůh odpověděl: „Jsem ti kdykoli k dispozici, čtyřicet hodin denně. Jen se zeptej a já ti odpovím.“

Došlo z Olomouce od sestry Libuše Šrajerové

Z hovorů k Bohu

V pokoře opět Tobě díky vzdávám

života Tvůrče, dárce jeho krás. -

**Tvou Láskou žiji! – Blaží mne a hřeje,
a dává zapomenout, kterak mijí čas. –**

**Jak plaché dítě, které vděčně spěchá
v otcovskou náruč – ve své bezpečí -
tak k Tobě, Otče, víra má mne vede. -
Života mého je dar největší. –**

Vše marností je, čím svět kolem láká! –

**Tys v nitru mém! – Tam, zbaven všech pout, života
v blaženém tichu, ve Tvé lásky jasu,
na chvíli mohu sladce spočinout.**

K Tobě se blížím, s láskyplnou touhou. –

Vím, jednou přijde onen slavný den,

kdy před Tvým jasem s vděčností se skloním.

Kdy spočinu – již navždy – v Bytí Tvém.

M. Mildorfová

První sníh

Letos nevyjel Martin na bílém koni, protože měl stávkovou pohotovost. Nevytřepala nebeskou peřinu ani sv. Kateřina, protože seděla u obrazovky a napjatě sledovala, zda bude či nebude schválen státní rozpočet na rok 2004. Nad lyžaři a provozovateli vleků se smilovala až Jitka a pomohla sv. Mikuláši, takže když se probudili obyvatelé Bolíkova 6. 12., překvapeně zírali na zasněženou romanci. Nic moc, tak dvou až třicentimetrový poprašek, takový volební příslib, že zima je tady.

Po snídani jsem na nosič kola řemenem připevnil bedýnku od mandarinek s pětilitrovou plastickou lahví a vyrazil do Sumrákova pro biomléko. Kilometr do mírného kopečku kolo vedu, pak kousek jedu po mokré dálnici Brno – Budějovice. Vytlačím kolo k radiokomunikační věži a pak po bílé silnici sjedu do vsi. Ve statku nafasuji svých 5 l biomléka a nevracím se stejnými silnicemi, nýbrž zabočuji na bílo-zelenou značku, vedoucí přímo přes kopec.

Připadám si jako v kanadské divočině nebo na Aljašce, protože se беру stezkou, kam toho dne lidská noha nevkročila. Posledními znaky lidské činnosti jsou rozvaliny kamenné stodoly. Po dalších stech krocích se u cesty usadil jako malá pevnost bzučící transformátor. „Co bys byl, člověče, kdybych přestal fungovat, kdyby třeba do mne bacil blesk? Zhaslo by u Bucků a ty by sis mohl dát své roboty, mikrovlnky a jiné serepetičky za klobouk, že jo?“

S výplodem technovyvídky polemizovat nelze a tak, aniž bych se mu poklonil, stoupám mírným úbočím dál. Bláhově jsem si fandil, že jako průkopník v pralese jsem tu první, ale chyba lávky! Stopy ve sněhu prozrazují, že cestu v noci křížovalo stádečko srnčí. Pak jsou tu dvoje stopy, které se vytrvale skoro kilometr drží cesty: divokého králíka a lišky. Jak to, že obyvatelé lesů a luk si přisvojili člověčí komunikaci, sloužící ke svážení sena a dřeva?

Úchvatné panorama lze lépe vnímat, když jdeme obráceně, tj. k Sumrákovu, ale i tak se lze zastavit a jako ze smetany na mléce od Chalupských se vnořit do ticha. Ticho je základní potřebou tak jako vzduch či voda. Je statkem, o který nás přetechnizovaná civilizace nemilosrdně olupuje. Ticho je vzácnější než český granát či vltavín, může být nepředstavitelně plodné, může být zdrojem a lázní obrazotvornosti. Toto tak vzácné ticho je těhotné smysluplností, nezbytností vize a svatozáří života. „Takovéto živoucí ticho je

všude na světě stále víc a víc ohrožováno,“ varuje americká básnířka Adrienne Richová a dodává: „Televize si pochopitelně toto ticho oškliví.“ (Lit. N 41/03)

Dorážím na temeno kopce k další radiokomunikační věži. Velebné ticho je to tam! Provozovatel sumrákovského žulového lomu svátek nesvětí a ozývá se pravidelné bušení. Cesta dolů už nemá neporušenou sněhovou pokrývku, vryly se do ní pneumatiky dodávky. Zákazník měl klíč od závory a vyjel až pod objekt, na němž za bílého dne svítí silná zářivka. Takto se plní vládní pokyn šetřit energií.

K liščí stopě se přidává druhá. Zastavuji u místa, kde na dvou metrech čtverečních obě stopy se splétají, obracejí, uhýbají a podupávají: nejsem stopař, a tak si nedovedu vybavit, proč právě tam k liščím hrátkám došlo.

Není pravda, že jsme v přítomnosti lapení. Nejsme uvězněni ve stále se zužujícím tunelu „konce dějin“. Nemusíme se brodit v kalných vodách systému, který je založen na ožebračování čtyř pětín lidstva. Máme možnost volby. Můžeme spoluvytvářet historii planety Země i lidstva, s lidmi dobré vůle, které možná nikdy sami nepoznáme. Pokud to děláme, čiňme tak bez okázalosti. Braňme Ticho.

Boris Merhaut

Rozhovor s Hazel Hendersonovou:

S originálními, nekonvenčními, ba přímo provokativními myšlenkami jedné z tuctu nejvlivnějších žen světa jsem se seznámil roku 1991 v Schumacher College v jižní Anglii, kam jsem se vydal na pozvání gándhisty a vydavatele časopisu Resurgence (Obnova) Satíše Kumára. Ten během svého setkání v Praze s ochranáři a „zeleně“ orientovanými členy neziskového sektoru brzy objevil, že jejich Achilovou patou je tzv. zelená ekonomie, soubor zásad k trvale udržitelnému životu. Proto na rozdíl od svých přátel hudebníka Vlastimila Marka a instruktorky zdravého životního stylu Milušky Kubíčkové jsem si nezvolil atraktivnější kurs jako např. Hlubinnou ekologii Arne Naesse, nýbrž obor, o němž jsem do té doby věděl nejméně. Manfred Max-Neef je jediný pedagog, který střídavě přednáší zelenou ekonomii v Chile, Edinburghu a španělské Seville až k úrovni doktorátu. Jinak je zván přednášet do pěti světadílů a zazářil také na 4. Fóru 2000 v Praze. Pracovní náplň jeho kurzu byla velmi náročná. Byli jsme rozděleni do tří pracovních skupin se zadáním samostatného úkolu. Moje dostala za úkol navrhnout takové ukazatele kvality života, které by nahradily nevyhovující HDP, vynalezený v Británii během 2. světové války k evidenci výroby kulek, bomb a tanků. Tenkrát jsem se s jménem Hazel Hendersonové setkal prvně, neboť její dílo Politika solárního věku (1981) mi bylo doporučeno jako jeden z pramenů. Kniha mne natolik fascinovala, že jsem četl a četl a zmeškal večeri. To se mi často nestává.

Ukazateli kvality života se zabýváte přes 20 let. Mohla byste, Hazel, specifikovat tzv. Calvert-Hendersonové indikátory kvality života?

Tyto ukazatele zahrnují jak tradiční komponenty makroekonomických ukazatelů, které se dotýkají kvality života Američanů jako zaměstnanost, příjmy, přístřeší (bydlení) a infrastrukturu. Přidali jsme ukazatel přírodního prostředí, protože ten má na kvalitu života větší dopad, než uznává konvenční ekonomie. Indikátor vzdělání otvírá dialog, kdo se co učí, kdy, kde a zda se tak děje průběžně po celý život, což je nutné. Ukazatel zaměstnanosti popisuje strukturu zaměstnání, jak ji užívá vláda, a jak hranice mezi zaměstnáním a nezaměstnaností se neustále mění. Ukazatel energie určuje, kolik se jí spotřebuje a s jakou účinností. Kromě toho dodává zpětnou vazbu pro úspory a snížení dopadu na životní prostředí. Index zdraví zjišťuje celkový zdravotní stav Američanů podle věku, pohlaví a rasy. Ukazatel lidských práv zkoumá, do jaké míry jsou občané chráněni Zákonem o právech a úroveň účastenství na volebním procesu. Ukazatel příjmu se soustřeďuje na životní úroveň při stagnujících a nerovných mzdách během posledních 25 let. Konečně ukazatel infrastruktury vysvětluje důležitost jejího rozvoje a údržby a jako aktivita má figurovat ve státních rozpočtech.

Myslím, že jejich důsledné používání by znemožnila klamání veřejnosti, kterého se dopouštějí především vlády, mávající nám před očima růstem HDP.

Žonglérům se statistikami se nelíbí, že jedinečnou výhodou našeho projektu je průhlednost, že slouží každému občanu jako silniční mapa, která mu nejen pomáhá zjistit, kde jsme, ale i pomáhat se dobrat, kam se chceme dostat. Např. bereme v úvahu i rekreaci a využívání volného času, neboť zájmová činnost na poli umění, kultury a společenské činnosti, to vše přispívá k zvyšování kvality života.

Ve svém nedávném díle Budování světa, kde nikdo neprohrává z roku 1996 zavádíte nový termín „mediokracie“ – nový způsob vládnutí a vyzýváte k jeho analýze. Obecně se shodujeme, že jsme vstoupili do „informačního věku“. Mohla byste svou představu o mediokracii blíže vysvětlit?

S mediokracií úzce souvisí další nový jev „Attention Economy“, podnikatelské odvětví, uspokojující pozornost spotřebitelů. Zakládá se na výrobě informací, zábavy a přidružených služeb, které na trhu soutěží s politiky a vzdělavateli o pozornost občana. O pozornost soutěží filmy, videa, audio- a videokazety, cédéčka, rozhlas a televize, noviny, časopisy, knihy, počítače, reklama, průmysl turistiky, vzdělávání a politika. Víte, že tento sektor zábavy a informací má lví podíl na hrubém národním produktu? Za reklamu se ročně vydává 147 miliard dolarů. Je to nelítostný boj o náš volný čas, který nám zbývá po zaměstnání a plnění role partnera, rodiče, člena komunity sportovního klubu či člena politické strany.

Příhodně to charakterizoval oceánograf a ekolog J. J. Cousteau. Ve své úvaze „Mentální znečištění na informační dálnici“ napsal, že naše mysl má být kultivována a zavlažována, ne zaplavována. Marně nás vyzýval, abychom opustili informační superdálnici a vrátili se k životu vedlejších cest.

To sedí. Trvalo dlouho, než si lidé začali uvědomovat nebezpečí, které pramení z kontroly či vlastnictví masmedií, především televize. V době, kdy komerční televize inkasují až 125 tisíc dolarů za 1 minutu reklamy, si ochranáři nemohou dovolit reklamně propagovat ekologicky šetrné postoje. Veřejnoprávní televize nemá dostatečnou podporu a jen zřídka ovlivní veřejnost symbolem jako „medvídkem Smokey“, kresleným klipem varujícím před rozděláváním ohňů v lese.

Na Fóru 2000 jste prohlásila, že masmédiá jsou jedinou institucí, která nepodléhá veřejné kontrole...

Všechna média v USA se schovávají za 1. dodatek Ústavy, i když víme, že žádná svoboda či právo nejsou absolutní: televize nenabízí prodej heroínu či kontrakty na vraždy. Zatím jsou mediální magnáti nedotknutelní jako obhájci svobody slova a odmítají jakoukoliv veřejnou odpovědnost.

Měli jsme radost, že jste byla jmenována členkou správní rady Fóra 2000. Můžete vysvětlit, proč zastoupení žen bylo tak nedostatečné?

Splnila jsem výzvu organizačního výboru a včas zaslala životopisy a údaje o přínosu mnoha žen, které by Fórum 2000 obohatily. Z opatrnosti jsem požádala několik přátel, aby učinili totéž, aby návrhy nepřišly „jen“ od ženy. Ale neuspěli jsme: přetrvalo staré schéma zvat jen současné či bývalé hlavy států. I o mou účast byl sveden boj.

Jak nám vysvětlíte proč loňský panel o životním prostředí byl tak slabě navštíven?

Druhý den, když odcestovala mediální hvězda Hillary Clintonová, delegáti se začali vytrácet: jakmile zmizí kamery, už není nutno se dál ukazovat. I účastníci jiných konferencí se jednání o životním prostředí vyhýbají, protože čekají, že uslyší jen litání nářků, což není pravda. Kromě toho přednášely dvě ženy a delegáti si řekli: „Nebudeme poslouchat, co říkají ženské“. Toto není sexistická poznámka. Obecně muži jsou mnohem méně ochotní naslouchat, co říkají ženy, než když se úlohy vymění. V tomto ohledu v ČR je hřiště nespravedlivě rozdělené, víc než kdekoli jinde.

Ani netušíte, jakou jsme měli radost, když se v panelu, jemuž jste v jeden den předsedala, objevila čerstvě vytištěná publikace Za horizontem globalizace. Na pouhých 120 stránkách shrnujete vše, co by každý zeleně orientovaný člověk o globalizaci měl vědět. Prozradíte nám něco o jejím sponzorovi?

Alternativní národohospodářská řešení dosud navrhovala jen hrstka individualit: můj učitel Fritz Schumacher. Američan Herman Daly, který zastával významné místo ve Světové bance. Chilán Manfred Max-Neef, který byl v Praze na jednom Fóru a Indka Vandana Šiva. Byly to hlasy volající na poušti. Avšak v roce 1996 se ustavila New Economics Foundtion – Nadace nové ekonomie, jejímž programem je udržitelný rozvoj, tj. brát ohled jak na lidi, tak na životní prostředí. Je registrovaná ve Velké Británii, sídlí v Londýně a dovíte se o ní na webových stránkách www.neweconomics.org a info@neweconomics.org. Program NEF má na starosti Andrew Simms. Ten podporuje pozitivní změny v institucích i pravidlech, která musí

vytvořit rámec regulace mezinárodního byznysu. Prvním krokem je kampaň za zlepšení sociálního a ekologického dopadu nadnárodních korporací. S NEF úzce spolupracuje nezisková organizace Humanitarian Group for Social Development. Během šesti let působnosti se NEF stala jednou z nejvýznamnějších zásobáren či pokladnic tvůrčích a efektivních nápadů, které integrují výzkum, politiku, vzdělávání a praktickou činnost do jediného inovativního celku. NEF byla hlavní iniciátorkou koalice Milostivé léto 2000 (Jubilee 2000), která dotlačila bankéře Světové banky a Mezinárodního měnového fondu k odpisu dluhů nejchudších rozvojových zemí. Vy dostáváte do ruky ctižádostivý akční program NEF. Je překládán do řady jazyků a diskutuje se o něm skutečně globálně. Poznáte, že je to účinný nástroj i zbraň. Zvláště upozorňuji na dodatky, např. kanadský vládní program pro potírání chudoby. Obsažený adresář na straně 122 – 133 umožní propojení s organizacemi, mající s vámi totožné cíle. Jsem zvědavá, jak si s tímto souborem informací poradíte a jaké budete mít připomínky.

Jak byste zhodnotila pět ročníků Fóra 2000?

Do značné míry splnilo vizi, kterou jsme o „radě moudrých“ měli s kostarickým prezidentem Oscarem Arias Sanchezem. Líbí se mi, že Fórum 2000 vyvrcholilo angažovaností o lidských právech. Je pro mne zadostiučinění jako autorce Politiky solárního věku, že se tato problematika objevila v paralelním programu pátého Fóra.

Děkuji za rozhovor a slibuji, že programu NEF zajistíme co největší publicitu. Přichází v nejvhodnější dobu před volbami a mohl by se stát prubířským kamenem programů politických stran.

Rozmlouval Boris Merhaut

Svobodní zednáři v ČR vstávají z mrtvých

Bývá vzácné, aby se v repertoáru naší televize vyskytl pořad, který by stál za videonahrávku. K těmto bílým vranám patří noční pořad VERTIKÁLY kanálu ČT 2 z 2. 12. 03 na téma svobodné zednářství. Redaktor pořadu Ladislav Cmíral ke kulatému stolu pozval tuto trojici: doc. Ivana Štampacha, dominikána, jehož super-ekumenický záběr ho vysídlil na okraj římskokatolické církve, kulturní historičku Janu Čechurovou, krásnou plavovlásku, v jejíž tváři se zračí oduševnělost a vyrovnanost a dr. Vojtíška, předsedu Společnosti pro studium sekt a náboženství. Žádný oponent pozván nebyl, a tak celá debata probíhala v ovzduší tolerance a úcty k jevu, který před 13 léty v bývalém Československu vstal z mrtvých.

Začalo to tím, že k opatovi dominikánů Dukovi do Hradce přijeli dva úctyhodní muži, kteří se nepředstavili. Pokorně ho požádali, aby jim jako depozitum zapůjčil trojramenný svícen. Opat pochopil, oč jde a jako detektiv si poznamenal poznávací číslo vozu, jímž přijeli. O této neobyčejné návštěvě řekl mladšímu bratrovi Odilu Štampachovi, o němž bylo známo, že studuje religionistické jevy. Chtěl mu předat i SPZ, ale papírek někam založil, takže nebyl k nalezení. O této příhodě se Štampach zmínil v jednom z kroužků, kam dochází. Tam mu jedna žena prozradila, že jedním z neznámých byl její otec. Po setkání s ním následovalo přijetí dominikána do Velké české lóže, kde po učňovské a tovaryšské době dosáhl titulu Mistra.

Zednářství má v Českých zemích starou tradici. Ač to není doloženo, patřili k nim prý buditelé Dobrovský a Jungmann. V Rakousku-Uhersku fungovaly pochopitelně lóže německo-české a německo-židovské. Podle kulturní historičky Čechurové nejslavnějším českým zednářem byl vynikající přírodovědec Jan Evangelista Purkyně, zakladatel fyziologie.

Zlatým věkem čs. zednářství byla první dekáda po vzniku svobodného Československa, kdy k zednářům patřili T. G. Masaryk, Edvard Beneš, bankéř Rašín a spisovatel Karel Čapek. Z londýnské exilové vlády členy britských lóží byli ministr Feiravend a tak oblíbený Jan Masaryk.

Jak za nacistické okupace, tak za komunistické totality byli čs. zednáři pronásledováni, takže raději své lóže „uspali“, tj. rozpustili.

Kolik je v Česku dnes zednářů? Ne víc než tisíc a zajímavá je profesní skladba členstva. Nejvíce je inženýrů-stavařů, početní jsou lékaři, právníci, vysokoškolští pedagogové a umělci, především sochaři a hudebníci. Každý nový člen musí mít dva navrhovatele a čekací zkušební lhůta je rok. Lidé, kteří byli někdy členy KSČ, sponzory musí mít 4 a zkušební lhůta je 2 roky. Z bývalých komunistů, po konci Pražského jara v rámci normalizace vyloučených, jsou sotva 2 – 3. Všichni uchazeči o členství jsou povinni předložit negativní lustrační osvědčení.

Živě se diskutovalo o překladu díla belgického historika o zednářství. Zednářství vzniklo v bouřlivé době velké francouzské revoluce a proto katolická církev k němu zaujala nesmiřitelné stanovisko. Členství v lóžích ještě v 19. století se trestalo exkomunikací. Teprve v polovině 60. let sněm kardinálů nesmiřitelnost zmírnil a v současné době vztah k zednářům je v popisu práce jednoho kardinála, který ve vatikánské hierarchii je papeži jako poradce nejbliže.

Masmédia široce referovala o skandálu italské lóže B 2, jejíž členové se zamíchali do politiky a podporovali připravovaný puč. Čeští zednáři si z toho vzali poučení. Podle doc. Štampacha na jejich setkáních jsou dvě témata tabu: politika a náboženství, respektive jeho organizační struktury.

„Kolik je ve světě zednářů?“ ptal se redaktor Cmíar. V této otázce se diskutující neshodli, odhady kolísají mezi 4 a 6 milióny. Nejvíce je jich v USA, asi 5 miliónů, kde došlo v San Francisku k jejich veřejné účasti na průvodu k oslavě největšího státního svátku 4. července – Vyhlášení samostatnosti. Několik tuctů zednářů v zástěrách a originálních

zelených čepicích způsobili hotovou sensací, protože to bylo vůbec jejich první veřejné vystoupení. Možná, že to byl pokus o publicitu, protože jich v USA každým rokem ubývá. V Evropě je jich nejvíce ve Velké Británii.

V ČR z dob okupace i bolševismu přežívají k svobodným zednářům negativní postoje, i když se nikomu neprokázalo dokázat jejich škodlivost. Papalášům byli solí v očích, protože šlo o jedince charakterní, spravedlivé, vzdělané, znalé cizích jazyků, což už samo o sobě bývalo komunistům podezřelé. Uprostřed negativních zpráv v tisku bílou vránou byl r. 1997 obšírný článek v Respektu, který však nevznikl na objednávku českých zednářů. Ti totiž mají svůj specifický program a nemají zájem se proměnit v masovější organizaci.

Doufám, že pořad Vertikála v době hrozící redukce programu České televize nám zůstane zachován. Pozdní doba 22:15 až 23:00 odrazuje mnoho potenciálních zájemců. Repríza v neděli v 9:30 má čas vyhovující.

Boris Merhaut

A co Bůh?

Pod tímto titulkem nám ČT 2 převedla na závěr cyklu o evoluci opravdovou lahůdku, která nám usnadňuje nahlédnout nejen do mentality fundamentalistických křesťanů v USA, ale i „znovuzrozenec“ prezidenta G. W. Bushe. Někdy se jim říká konzervativní křesťané, ale nejvýstižnější pojmenování by bylo skalní křesťané. Jsou soustředěni v tzv. Biblickém pásu od Texasu k jihovýchodnímu pobřeží, tedy na území jižanské otrokářské Konfederace. Tak jako u nás nejkonzervativnější katolická hierarchie měla svou baštu na teologické fakultě v Praze Dejvicích, dokud rektor Karlovy univerzity Wilhelm nezasáhl a nepřinutil k odchodu falangu konfidentů StB a přísluhovačů prorežimní organizace Pacem in Terris, Mekkou amerických skalních křesťanů je Wheaton College v Illinois, jehož bossové vytrubují, že jsou nejlepší křesťanskou univerzitou v USA.

Jako předkrm nám britská televize ukazuje, jak do Kentu v Ohio přijíždí nejpobláznější fundamentalistický kazatel a showman Kan Ham. Ve stylu Country Western tento bavič tlustých a rodný bratr Petra Novotného, rozehřívá svých pět tisíc dychtivých posluchačů satirickou písničkou „Já nevěřím na evoluci, já nevylezl z vody na souš jako sliz, já neslez se stromu jako opičák Fuk, já vím že mne stvořil Bůh...“ Obecenstvo s gustem se přidává při refrénu a podupává do taktu.

Skalní doslova věří všemu, co je napsáno v bibli včetně stvoření světa Hospodinem v šesti dnech. Že by biblický den mohl být míněn symbolicky a že by mohl znamenat i několik miliónů let, jak Genezi vykládají liberální křesťané, takový „blud“ Ken Ham s pohrdáním odmítá.

Náboženský výklad vzniku světa jako celku tvůrčím aktem nadpřirozené bytosti Stvořitele přetrval v Evropě ze středověku až do 18. století. Přírodovědec, švédský botanik Linné (1707 – 1778) hlásal, že Bůh postupně stvořil druhové organické formy. Geolog Sir Chaeles Lyell (1797 –1875) přesvědčivě dokázal, že zkameněliny v sedimentech jsou staré milióny let, ne necelých 6000 let, jak věří kreacionisté.

Darwinova teorie evoluce rozpoutala vášně: reakcionáři konstatování, že opice a člověk mají společného předka překrucují, že se „člověk vyvinul z opice“. Neprávem mu přiřítají proslulý výrok „přežití nejzdatnějších“, který pronesl pozitivistický sociolog Herbert Spencer (1820 – 1903). Ve skutečnosti Darwin zobrazil vývoj všech živočichů jako větvcí se strom, možná s jediným prapředkem. Prorocká byla jeho slova, že „člověk a nižší živočichové se neliší co do přirozené podstaty, ale co do stupně“. Jinými slovy: na lidstvo je třeba se dívat jako na jeden ze živočišných druhů. Nemůže si činit monopol na inteligenci: ztratil natolik pud sebezáchovy, že si podřezává větev, na které sedí, když bezohledně ničí všechny složky přírodního prostředí.

Nejproslulejší střet o evoluci se odehrál r. 1860 mezi oxfordským biskupem Wilberfordem, který svou polemiku proti evoluci ukončil přímou otázkou odpůrci, zda svůj původ z opice odvozuje od svého dědečka či své babičky. Tehdy T. H. Huxly, jeden z nejváženějších vědců své doby, zdrtil biskupa slovy: „Nestydím se mít opici za předka, ale styděl bych se, kdybych byl spojován s člověkem, který zneužívá svého velikého nadání, aby zatemňoval pravdu.“ Bible před širokou veřejností prohrála, přírodověda zvítězila. Věda triumfovala.

Zdálo by se logické, aby lidstvo přijalo fakt, že Země není placatá, nýbrž kulatá. Avšak fanatický kazatel Ken Ham v USA nalézá ročně přes milión ochotných posluchačů pro svá naivní kreacionistická dogmata. Některá jeho „vysvětlení“ jsou přímo zábavná: tak dinosauři a další obojživelníci, jejichž zkamenělé kostry našli paleontologové, se do Noemovy archy pro svou obrovitost prostě nevešli, proto bídne zahynuli v bahně nánosů po potopě.

Ve Wheatonu se však nestuduje jen teologie, ale i přírodní vědy. Student geologie Natan Baird je vystaven protichůdným tlakům. Dostává důkazy o pravdivosti evoluce na přednáškách i studiem odborné literatury. Avšak jeho rodiče a sourozenci na farmě jsou skalní kreacionisté. Proto mu matka Patti každý týden telefonuje, zda se nestal evolucionistou. Kdykoliv přijede domů, po celý pobyt je indoktrinován, že učitelé geologie se mýlí, že jsou bludaři. Jeho rodina, i snoubenka, jsou lidé nadmíru zbožní, kteří se před jídlem modlí „ve jménu Ježíše Krista“. Příbuzenstvo si neuvědomuje, že svým tlakem může narušit Natanovo duševní zdraví. Kreacionisté nekapitulovali ani když Nejvyšší soud USA zamítl výnosy jižanských států, které evoluci vyobcovaly ze škol a nahradily ji kreacionistickými dogmaty. Když to nešlo shora, zkoušejí to zdola.

Kamera nás zavádí na shromáždění v soukromé křesťanské škole v Indianě, kde 37 žáků bylo iniciátory petice, aby učení kreacionismu dostalo stejný prostor jako prý neověřitelná teorie evoluce. Pozoruhodné bylo, že petici podepsala i polovina členů profesorského sboru. Pouze nebezpečí, že by učiliště mohlo přijít o dotaci federální vlády, účastníky shromáždění přibrzdilo. Těsnou většinou vyhráli ti, kteří si přáli zachování statutu quo, tj. aby se do osnov biologie násilím nezasahovalo.

Komentátor dokumentárního filmu naříká, že je to důkaz selhání školní výchovy: žáci, indoktrinovaní z domova, nejsou schopni rozlišovat, co je vědecky dokázaná pravda a bránit se tak dogmatickému proplachování mozku. Varuje před tímto nebezpečím indoktrinace, kterou prováděli nacisté i sověti.

Lze evoluci včlenit do náboženské vize světa? Pokusil se o to jesuita Pierre Teilhard de Chardin (1881 – 1955). Jeho dílo bylo pro hierarchii církve svaté tak podezřelé, že smělo být zveřejněno až po jeho smrti. Ten tvrdí, že stvoření probíhá jako evoluční proces. Vykoupení je tedy evoluční a ne jednorázovým aktem. Lidstvo se vyvíjí k vyvrcholení, které nazval „bod Omega“, tj. účastenství na kosmickém Kristu.

V díle „Vesmír a lidstvo“ ve Francii napsal: „Věřím, že vesmír je evoluce, věřím, že evoluce směřuje k duchu, věřím, že duch je plně uskutečněn v podobě osoby, věřím, že tím nejvýše zosobněným je kosmický Kristus.“

Anglický filozof a matematik A. N. Whitehead a teolog Charles Hartshorn po I. světové válce připravili půdu pro tzv. procesuální teologii. Ta vychází z předpokladu, že naše ego, „já“ není nic pevného, nýbrž je výslednicí neustálých změn a všech nabytých zkušeností. Z toho logicky dedukují, že podle tradičního křesťanského pojetí Bůh nemusí být kdosi vzdálený a neproměnný, ale je zároveň částí procesu evoluce a změny. Toto pojetí je bližší orientálním koncepcím Jednoty v mnohosti. Zpětnovazebně na jeho Mysl působí události ve světě. Proto je svrchovaně důležité, jak myslíme a jak jednáme, zda se angažujeme pro sociální spravedlnost či zda přisluhujeme mocným tohoto světa, skrývající se pod rozličnými maskami apoštolské posloupnosti či údajné demokracie.

Objevitel struktury genetického kódu DNA a RNA Francis Crick kreacionistické pokusy o resuscitaci středověkých dogmat charakterizuje takto: „Kéž bych mohl věřit, že experimentální důkazy většinu lidstva přesvědčí, aby rázem změnilo názor. Historie bohužel učí něčemu jinému. Obrovské stáří Země je v současnosti doloženo nade všeí rozumnou pochybnost. Nicméně ve Spojených státech milióny fundamentalistů stále tvrdošijně obhajují naivní názor, že Země je poměrně mladá, protože vycházejí z příliš doslovného čtení bible. Rovněž odmítají, že se rostliny a zvířata vyvíjeli a v průběhu dlouhých období radikálně měnili, byť jde o věc dobře doloženou. Je jen malá naděje, že by se jejich pohled na přirozený vývoj nějak změnil, neboť jejich názory jsou předurčeny otrockým lpěním na náboženských dogmatech.“ (Věda hledá duši, Praha, MF 1997, s. 261.)

Smiřme se s tím, že věda a náboženství mají různé sféry zájmu a že mluví odlišnými jazyky. Rovněž počítejme s tím, že lidská hloupost a schopnost sebeklamu je bezmezná. Aby se člověk nadále mohl pokládat za pána tvorstva, který podle své libé vůle má nezadatelné právo tu svět zdobit, tu jej cupovat a ničit, nadále sedí na špici pyramidy, i když se mu tam sedí čím dále tím nepohodlněji.

Boris Merhaut

TOUHA

Všechny bytosti volají po Tvém novém narození,
ó Nekonečný,
zachraň je, pozvedni svůj věčný naděje plný hlas,
necht' lotos lásky otevře své lupeny
ve Tvém světle.

Ó Jasný, ó Svobodný,
ve svém nekonečném milosrdenství a dobrotě,
setři všechny temné skvrny se srdce této Země.
Lidská srdce naplňuje úzkostí horečka nepokoje,
jed sebehledání, žízeň která nemá dna.

Široko daleko není krajina, jejíž čelo by se
neblýskalo krvavě červeným znakem nenávisti.
Dotkni se jich svou pravicí, sjednot' je svým duchem,
naplň jejich život svorností, naplň jej rytmem krásy.

Ó Jasný, ó Svobodný,
ve svém nekonečném milosrdenství a dobrotě
setři všechny temné skvrny ze srdce této Země.

Naše srdce zpívá nad zázrakem,
že máme místo v tomto světě života a světla,
nad pocitem, že náš puls tepe v rytmu stvoření,
členěný kolísáním nekonečného času.

Hladíme něhu trávy, když kráčíme lesem,
ohromují nás květy kolem cesty
ty dary nekonečna rozsypané v prachu,
probouzí v nás píseň obdivu.

Viděli jsme, slyšeli jsme, žili jsme,
v hlubině poznaného jsme tušili pravdu,
přesahující všechny vědomosti,

Energeticko-informační potenciál

V minulém článku jsem definoval energeticko-informační potenciál hmotných i nehmotných entit jako energetický a informační vliv do těchto entit vložený a pozitivně či negativně ovlivňující toho, kdo s nimi přichází do styku. Uvedl jsem, že hodnota EIP není absolutní, ale je dána vztahem mezi nositelem a příjemcem. Mnohokrát jsem si ověřil, že táž hudební skladba nebo tentýž obraz má vůči různým příjemcům odlišný EIP – někdy i opačný (pozitivní či negativní).

Udivilo mě, že hodnoty EIP nejsou plynulé, ale jsou děleny jistými „kvanty“ (nazval jsem to kvantovou energoinformatikou). Seřadit je lze do 28 stupňové stupnice se 14 pozitivními a 14 negativními stupni nebo do stupnice čísel začínajících číslicemi 3 a 7 (3, 7, 30, 70 až 3 milióny, 7 miliónů). Ta mi „vyšla“ intuitivně – aniž bych o tom měl jakoukoli předchozí představu – na základě toho, že jsem si zvolil za měřítko hodnoty EIP údaje v metrech.

Znázorněme si to na jídle: Manželčiny buchty jsou výborné, ale mně ukazují vždy EIP – 3000 (jako i jiné produkty obsahující bílou mouku), ostatním členům rodiny +3000. Jahody mají pro mne EIP –7000, pro ostatní členy rodiny +7000. (Toto zjištění mi potvrdilo dávnou zkušenost. Když jsem si ověřoval vhodnost potravin testem kompatibility, byl u jahod vždy negativní. Nevěděl jsem proč, až jsem se v přednášce ing. Pleskače dověděl, že nepříznivě ovlivňují tvorbu ledvinových kamenů, jimiž jsme trpíval.)

Většina ostatních potravinových komodit má pro mne kladný EIP. Např. voda z vodovodu +300, pivo, víno, hovězí maso +3.000, graham, chleba, rýže, máslo, brambory, většina zeleniny, kuře, vepřové maso +7.000, topinambury, Matonka, některé pramenité vody, vepřové nožky + 30.000, Magnézia, kombucha, pí voda, tibetská houba +70.000.

Minule jsem uvedl, že jídlo má nejvyšší „povolenou“ hodnotu EIP 70.000. (Jednou jsem „zjistil“ i vyšší. Paní Květa Fialová uváděla v televizi, jak si dělá chleba. „Typnul“ jsem si jeho EIP. Vyšlo mi +70.000. Pak nad ním udělala křížek a jeho EIP „vyskočil“ na 700.000!)

Zmínil jsem se minule o možnosti změny EIP použitím pozitivních symbolů (křížek, kruhu, spirály). Jak to lze aplikovat u potravin?

U těch, jež mají záporný EIP, jej lze zrušit třemi symboly nebo změnit v kladný sedmi symboly. V tom případě je vždy kladná hodnota EIP stejná, jako byla dříve záporná. Volím jen tuto možnost. Takže se pro mne změní EIP bílého pečiva na +3.000, jahod na +7.000.

„Profitují“ na tom i ostatní členi rodiny (i když o tom nevědí). Pro ně se zvýší EIP těchto potravin 10× – tedy na +30 a 70 tisíc.

U potravin, které mají pro mne pozitivní EIP, smím použít symbol 3× (nemají-li vyšší EIP než 700) a jednou, mají-li EIP do 7.000. Ověřuji si to dotazem, je-li to vhodné (3×) nebo přípustné (1×). V prvním případě se zvýší EIP 100×, v druhém 10×. Nesmí překročit 70.000. Při změně EIP ze záporného v kladný není již přípustné další zvýšení.

Tato pravidla platí i u jiných entit než potravin s tím rozdílem, že dosažitelná hodnota může být vyšší. Tak např. u přípravků doktora Jonáše je přípustné zvyšovat hodnotu EIP až do 7 miliónů – což je již absolutně nejvyšší hodnota, kterou nelze překročit.

Zajímavé poznatky mám z ovlivňování EIP mobilních telefonů. K realizaci této aktivity mě inspiroval poznatek z jedné přednášky o ověřování negativního vlivu zapnutého mobilu (aniž by se hovořilo) prostřednictvím kineziologie. Jedna osoba měla stlačit upaženou ruku proti jejímu odporu. Marně. Pak si druhá osoba vzala mobil a její ruka byla i proti stejnému odporu stlačena bez problému. Když si vzala k mobilu „odrušovací“ destičku, opět již nebylo možné ruku stlačit. Pokusil jsem se to úspěšně realizovat bez „destičky“ změnou EIP mobilu – stejně jako u „manželčiných buchet“.

I mobilní telefon má totiž EIP –3.000 a sedminásobným ovlivněním některým pozitivním symbolem jej měním na +3.000 – takže organismus nejen neoslabuje, ale naopak posiluje. Daří se mi to i na dálku. Měřením po jisté době si ověřuji platnost principu zachování EIP.

Zajímavé poznatky jsem získal v souvislosti s pořádáním Symposia informační medicíny a terapie letos v říjnu.

Před rokem jsem změnil EIP mobilu pana Majera, zaměstnaného v Hotelu Božetěchova, kde se naše sympozia konají. Před několika měsíci, když jsem domlouval zajištění sympozia, jsem si ověřil zachování jeho EIP a nabídl jsem panu kuchaři změnu EIP jeho mobilu. Rozhodl jsem se ji realizovat symbolem kruhu. Nevím jak se to stalo – ale najednou si uvědomil, že jsem udělal kruh opačně – zprava doleva. Ihned jsem přestal a změřil si EIP mobilu. Byl –30.000 – tedy 10× horší. Učinil jsem 7 symbolů kruhu správným směrem a opět změřil jeho EIP. Světe div se! Nebyl +3.000 jako všechny jiné mobily, ale +30 tisíc. Tento nechtěný „pokus“ potvrdil, co jsem dříve uvedl, že se záporná hodnota EIP mění pozitivním ovlivněním vždy v tutéž hodnotu kladnou.

Ihned jsem se prostřednictvím svého kyvadla dotázel, zda by bylo přípustné tak postupovat – nejprve snížit EIP jeho nositele a pak jej obrátit na vyšší pozitivní hodnotu. Kyvadlo jednoznačně „řeklo“ NE!

Tím to ale neskončilo. Když jsem před sympoziem domlouval jídlo, chtěl jsem si ověřit zachování EIP mobilu pana kuchaře. Řekl mi, že ho už nemá, dal ho přítelkyni a má jiný. Požádal jsem ho o něj a změřil jeho EIP. Byl jsem šokován – i ten měl hodnotu EIP 30 tisíc, aniž by byl jakkoli ovlivněn. V přednášce na Sympóziu jsem to nazval „dalším podnětem ke zkoumání“ a naznačil jsem, že asi předmět, který máme u sebe (a možná ve své blízkosti), přenáší na nás svůj EIP a my jsme pak schopni je podvědomě přenést na

jiné předměty, které máme. Vyslovil jsem názor, že pan kuchař s přítelkyní mají „světový unikát“ – mobil s pozitivním EIP 30.000 – neboť další již tak ovlivnit nesmím.

Mýlil jsem se. Zkušenosti s mobily – kladné i záporné – nekončily. Mobily některých účastníků, aniž by byly jakkoli „odrušeny“, neměly negativní EIP. Udivilo mě to – a i pravděpodobné objasnění bylo udivující. Jedna paní mi řekla: „Já ho mám moc ráda,“ druhá: „Minulý měsíc jsem zaplatila 11 tisíc za hovory, jimiž jsem pomáhala lidem.“ A třetí, student z Košic, studující v Brně, uvedl, že to je jediný prostředník jeho styku s rodinou.

Zdá se tedy, že nejen pozitivní symboly, ale i pozitivní vztahy k věcem nebo jejich pozitivní využití kladně ovlivňuje jejich EIP.

Měl jsem však i negativní poznatek. Dva z mobilů, které jsem dříve pozitivně ovlivnil, měly opět negativní EIP – a to nikoli původní -3.000 , ale -30.000 . Jeden z nich byl právě mobil pana Majera. Provedl jsem opět pozitivní zásah a jejich EIP se změnilo na $+30.000$, takže mé dřívější tvrzení o „unikátu“ se ukázalo jako mylné, neboť i pan Majer má (a distančně si to ověřuji) mobil s EIP 30 tisíc. Nevyjasněný je zatím případ druhého mobilu...

Zkousím samozřejmě pozitivně ovlivňovat EIP i jiných entit – např. počítačů. realizoval jsem to jen u dvou – svého (kontaktně) a synova (distančně). Jejich EIP (jako asi všech počítačů) byl -7.000 . Zajímavým poznatkem je, že, usednu-li např. v hale – za chvíli se mi „sklání hlava“. U počítače sedím dlouho do noci a necítím únavu...

Okolnosti mě přinutily zkusit – nikoli snad zrušit zónu, což nelze, neboť jde o přírodní fyzikální jev – ale dodat předmětu či místu, kde zóna působí, takový pozitivní EIP, který by její vliv eliminoval. Zkusil jsem to u známé paní, jež léta spala na zemi, poněvadž těžce „postižený“ gauč neměla možnost přemístit – a pak i ve své vlastní ložnici. Mé lůžko je již léta na, z dlouhodobého hlediska, značně nebezpečném místě. Řešil jsem to různými „tieniči“ – a neměl potíže. Po zkušenosti s gaučem paní Bordovské jsem „tieniče“ odstranil a EIP postele aktivoval. A tak – i když kyvadlo v okolí postele zjišťuje značnou patogenitu – nad postelí ukazuje „nulu“. A zase spím v pohodě!

Uvedl jsem některé ze svých poznatků, z nichž však žádný nechci „absolutizovat“. Vše je třeba ještě zvážit a ověřit i jinými subjekty a metodami. Potvrdí-li se však mnou uvedené možnosti, mohlo by to mít značný význam pro zlepšení životního stylu každého člověka.

Důležité je zejména to, že každý by mohl být vlastním rádcem na své cestě k lepšímu životu, neboť schopnost eliminovat negativní vliv jistě není monopolem jen dr. Tollingera ani mým – ale má ji každý!

Ing. Rostislav Havránek

Z chaosu k řádu?

Existuje nemálo svědectví, že duchovní pouť k osvětlení je neobyčejně strastiplná a těžká. Mimořádně těžký osud měl např. největší tibetský mystik Milarepa i Čech Květoslav Minařík.

Když se Argentinec Ernesto Sabato (nar. 1911) svou duchovní cestu pokusil popsat v kontextu zkázy západní civilizace ve své románové trilogii, nepodařilo se mu zdat překážku, že je těžce srozumitelné. Za svou trilogii Tunel, Kniha o hrdinech a hrobech a Abbadón zhoubce, která vznikala od roku 1948 do roku 1974 a měla tak mimořádné kvality, že Sabato byl navržen na Nobelovu cenu, ale komise dílo odmítla s absurdním odůvodněním, že není dost rozsáhlé. Odmítla položit na misku vah jeho vynikající vizionářské eseje Jedinec a vesmír, Lidé a soukolí a Spisovatel a jeho přízraky, protože svým hlubokým spirituálním vhledem přesahují rámec krásné literatury jakožto předmětu literární historie. Sabatovo dílo prostě nezapadá do literárně historických přihrádek hodnotitelů.

Ernesto se narodil r. 1911 v Rojas, v provincii Buenos Aires jako desáté dítě chudých italských přistěhovalců. Učil se tak dobře, že získal stipendium ne na filozofickou fakultu, která ho přitahovala, ale na fakultu fyzikálně matematických věd v La Platě, kde s vynikajícím prospěchem dosáhl doktorát z fyziky. Jako nejlepší absolvent získal stipendium do laboratoře manželů Joliot-Curieových v Paříži. Na svět se díval očima anarchistů a komunistů, měl možnost dále studovat na stranické škole v Moskvě, avšak do rudé Mekky neodjel: měl strach, že by nezkrotil svůj odpor k totalitní praxi stalinismu. Raději v Paříži se přátelil se surrealisty a zvláště se zajímá o výzkum snění. Věda ho zpočátku fascinovala, ale pak přišlo zklamání z její zpupnosti a slepé víry v měnící se fakta. Poznal, že vytěsnění metafyziky západní civilizaci dovedlo k zhoubnému materialismu i jak k pravé, tak k levé totalitě.

Jako lék na tuto vleklou nemoc Sabato vytváří nový žánr – metafyzický román, originální prostředek k sdělování duchovních poselství v desakralizovaném světě. Tím přináší lidstvu novou víru a naději.

První román, který známe z překladu, jež vyšel v Odeonu 1977, ještě zachovává základní románové kategorie a uplatňuje v něm platónský princip rozpomínání (amnesis/anamnesis). Avšak už v druhém románu Kniha o hrdinech a hrobech (Odeon 1984) je fabule poskládána tak složitě, že se příběh ztrácí v textovém předivu. Vyčnívá z ní „Zpráva o slepcích“, iniciační sestup do podsvětí, jehož vyvrcholením je alchymická svatba otce s dcerou.

Antihrdinou posledního románu Abaddón zhoubce je autobiografický antihrdina, rozervanec a štvanec, trýzněný nutkavými představami. V tomto polosnovém stavu prochází městem (světem), ovládaným zlovolnou sektou slepců. Podle proroctví Apokalypsy tento dekadentní svět je předurčen ke zkáze. Sám termín „abaddón“ je hebrejského původu a znamená jak zhoubce, tak zkázu i místo zkázy. Kosmopolitní hlavní město Buenos Aires, zalidněné dalšími zoufalci a vydědenci, je symbolem odcizené, pyšné a totožnosti zbavené západní civilizace. Východisko Sabato hledá v minulosti. Proto v hloubkové struktuře posledního románu nalzáme vedle heretických učen a tajných sekt

řídících chod světa i staronová východiska: gnózi, antická mystéria, pytagorejskou filozofii, alchymii, hermetismus.

V poslední kapitole hrdina bloudí po čtvrti, která se od jeho dětství tolik změnila. Zabloudí na hřbitov, kde naráží na náhrobky svých rodičů i bratra. Pak s úžasem naráží na vlastní náhrobek s nápisem: Ernesto Sabato, chtěl být pohřben v této půdě, na náhrobek si přál jediné slovo POKOJ.

„Pokoj. Ano, to je přesně to, co potřeboval... On vsutku toužil po klidu a míru, jako je potřebuje každý tvůrce... každý, pro koho je svět strašlivý, tragicky pomíjivý a nedokonalý... A proto nic, co bylo, se nevrátí, věci, lidé i děti nikdy nebudou, čím kdysi bývali, a náš dům se už nepodobá tomu, v němž jsme kdysi v dětství schovávali své poklady a tajemství... Cirkus vytlačila televize a už neexistují flašiny a náměstí našeho dětství je směšně maličké, když se na ně vracíme.“ (s. 446)

Boris Merhaut

Ernesto Sabato: Abaddón zhoubce. Přeložila Anežka Charvátová. Brno, Host 2002. 462 stran.

Rostislav Havránek:

Štědrý den 2003

„náhoda“ - poučení - synchronicita či „zázrak“

Svou úvahu o Blahoslavené Matce Tereze v prosincovém Poutníku jsem zakončil rčením: „Zázraky nikdy nebyly, nejsou a nebudou. Jen lidé ještě nepoznali všechny zákonitosti tohoto světa a Vesmíru!“

Byl Štědrý den...

Jako vždy jsem se chystal jít zažehnout světla na hřbitovy. Manželka mě nabádala: „Jdi včas, když se vracíš pozdě, mám strach, jestli se ti něco nestalo.“ Zareagoval jsem se značným sebevědomím: „Jakýpak strach. Ten jsem ještě v životě nepoznal, i když jsem byl mnohdy ve vážných situacích. – A co by se mně mohlo stát?“

Vyšel jsem z domu o půl druhé. Hroby jsem měl vcelku v pořádku. Zapálím tam kalíšky a do půl páté budu doma. Večeříme až po šesté.

V krematoriu i na Ústředním hřbitově jsem se však přece jen u hrobů dosti zdržel, bylo tam třeba lecco upravit – ani tramvaje nejely často – takže šestka mě „vysadila“ u královopolského nádraží v 16:35. nevzdal jsem to – nemohl jsem nechat maminku a

bratříčka na Štědrý večer beze světla. Snad při slušném „turistickém“ výkonu to stihnu domů do čtvrt na šest, aby manželka neměla strach.

Kalíšky jsem zažehl – rozloučil se s maminkou, bratříčkem i lípou za hrobem, o níž věřím, že mi dodává energii – a napadlo mi zastavit se i u pana faráře – jehož pomníček sice odvál čas – který však dožíval své dny uprostřed naší rodiny, jež na něj nezapomněla.

Chvilí jsem tam v zamyšlení postál... Došel jsem k bráně – byla zamčená! Hlavou mi prolétla má slova k manželce: „Co by se mně mohlo stát.“ – A stalo se: Jsem štědrovečerním „vězněm“ hřbitova!

Jak z toho ven? Jedině přelézt zídku, což by vzhledem k mému věku nemuselo být snadné... Přešel jsem přes hrob k ní. Tu jsem zahlédl vysokého muže přicházejícího od odkladiště odpadků. Zavolał jsem na něj – a s jeho pomocí jsem zídku překonal.

„Máte štěstí, že jsem ještě odnášel odpadky,“ řekl.

Upřímně jsem jemu i až neuvěřitelné „náhodě“ setkání s ním poděkoval – a to jsem ještě zdaleka neznal její skutečný „dosah“. Loučil jsem se s ním rozhodnut, že teď již uvolněnou cestu k domovu budu muset zvládnout pěšky, a smířen už i s tím, že budu muset vyslechnout oprávněné výčitky manželky za obavy mnou způsobené.

Tu mi můj „zachránce“ říká: „Mohu vás svézt autem?“ nabídku jsem vděčně přijal. „Kam jedete,“ ptám se. „Bydlím u Husova sboru.“ Překvapením jsem takřka strnul: „Já na Svatopluka Čecha sedm.“

„Já dvacetpět.“

Zastavili jsme před jeho domem. Z pětadvacítky do sedmičky to byla ani ne minuta. Odemkl jsem. Bylo čtvrt na šest. Manželka a dcera mě radostně uvítaly: „Tak už můžeme začít smažit kapra!“

Oč – ze čtyř možností uvedených v nadpisu – tentokrát šlo?

Náhodu v tomto případě – i když nepopírám možnost existence náhod – vylučuji. Bylo mnoho – i jen vteřinových – okolností, které ovlivnily, aby se vše událo tak, jak se událo.

„Zázrak“ – jak jsem řekl již v úvodu – vylučuji absolutně.

Jistá – ať světská či vesmírná – zákonitost v tom byla. Jaká?

Poučení? Nepochybně! Abych nepodceňoval varování: „co se mně může stát“ – i když mi pan Bogušovský – bioterapeut a jasnovidec, od něhož jsem se o mnohém poučil – kdysi řekl, že mám „zvláštní ochranu“, která mi vydrží až do smrti. I ta „ochrana“ se tentokrát zřejmě uplatnila. Kdyby můj skoro soused nejel na hřbitov tak pozdě jako já a šel přímo k autu, nevím, jak by vše bylo dopadlo...

Jungovská „synchronicita“? – Významné sdružení událostí, jež jsou vzájemně tématicky spřízněny a nejsou vysvětlitelné pomocí lineární příčinnosti? – I tak lze můj prožitek nazvat...

Když jsem jej vyprávěl své spolužačce a naší dobré známé, Marii Šemberové, řekla jen: „Řízená náhoda!“ – Myslím, že tak přesně vystihla podstatu nejen mého zážitku, ale i samotného pojmu „synchronicity“, jichž jsem ve svém životě zažil již nespočetně.

Řízená náhoda – jak, kým a proč? – To je otázka...

Z dopisu Karla Plocka Borisi Merhautovi

Můj přítel farář od svatého Augustina zařadil namísto kázání o letošní půlnoční mši svaté, kterou přenášela Česká televize, báseň Viléma Závady, na kterou jsem jej upozornil; je pozoruhodná z více důvodů. Vyšla v normalizačním básnickém almanachu v roce 1973 spolu s další Zavadovou básní se stejně trvalou platností. (Nedá mně to, abych Ti ji neopsal na přiložený list.) Básník prostředky uměleckého poznání dovede sdělit to, co mužové vědy musejí vysvětlovat a popisovat na několikanásobně větším množství stran. Vilému Zavadovi, jehož jsem měl jistý čas za režimního básníka, jsem se po poznání jeho skutečné tváře opětovně (posmrtně) veřejně omluvil. Symbolika ptáka jako reprezentanta volatility, duchovního principu je obecná a zde je exponována v tom velmi aktuálním aspektu: zneklidňuje zbedněného člověka (nemyslím tím člověka hloupého, ten se často nechá oslovit, ale člověka, který se zbednil vším možným a nemožným, hlavně pak tím životním haraburdím, o němž víme své...)

Když jsem si přečetl xerokopii článku, který o Tobě svého času napsal Blumfeld, zase jsem více pochopil, proč se můžeš v Horním Bolíkově cítit lépe než v Praze nebo v jejím bezprostředním okolí... Je to tedy přirozený další krok, žádné vybočení, únik... Ostatně dostal ses do kraje, který je plný zajímavých duchů – zejména básníků a vizionářů, „šílenců“, jak by je nazval Otokar Březina, jeden z mých Mistrů. Kraj jihozápadní Moravy (přes začlenění do jižních Čech) k nim ony nám oběma známé a milé končiny nepatří, je to jednoduše Morava; až za mnou někdy přijdeš do Světlé pod Javořicí, ukážu Ti pěkné kopie krásných historických map Moravy a mezi nimi také jednu velmi podrobnou reprodukci mapy jihlavského okresu, respektive správně kraje CIRCULUS IGLAVIENSIS z počátku 18. století, kde spatříš obce, jako je Swietla, Horni Bulikow a jiné, krásně vyvedené v lesích kolem. A vedle nich: REGNI BOHEMIAE PARS! Nejsem žádný nacionalista (otázka moravského národa byla vyřešena definitivně v polovině předminulého století), ale uvědomění si těchto historických vrstev je předpokladem „organického“, tj. přirozeného růstu směrem k většímu světu. Dosti dobře nechápu lidi, kteří ani nedorostli místu svého zrození a už sahají po světoobčanství. V tomto ohledu je zmíněný Mistr OB stále příkladem (škoda, že je tak málo známý). V dopise Emanuelovi Chalupnému 1. XII. 1910 mj. píše: „národní zápas má také svůj vyšší kosmický smysl: vybavit veškeré tvůrčí síly, dřímající v národě, a uchovat jeho odlišný duchový typ tak dlouho, jak je ho potřeba pro vývoj všeho života na zemi. ...Není vlastně malých národů; národ je společenství živých, mrtvých, nenarozených; jeho počet nedá se určit žádným lidským číslem; do všech hloubek věků se šíří, sta milionů bytostí čítá, v celém lidstvu

koření, do celého lidstva roste; jedinou jeho mírou je jeho duchovní dílo, a to se projevuje nejen jazykem, knihami, uměním, moudrostí, mocí nad věcmi; ale i skrytými dramaty lásky, heroismu, sebezapření, utrpení pro spravedlnost, zdravím, krásou a silou těl, květem dětí, celou vnitřní stavbou života, světelným vyzařováním naděje, mystickým těhotenstvím vyššího člověka. ...“ (A jako ve zlé předtuše, co takové síly, pokud nejsou zvládnuty nebo dokonce zneužity lidskými démony dovedou, píše v dopise témuž adresátovi 24. III. 1911) „...Vaše stati...ukazují na nejúrodnější metodu politické práce: nespoutávat se jakoukoli ideologií, ale ovládati události co nejhlubším a nejvroucnějším pochopením života. Síly, které stavějí národ proti národu, zástupy proti zástupům, jsou nejstrašnější ze sil přírodních, ale úkolem vedoucích inteligencí jest, aby vystihly jejich zákony a donutily je sloužit duchovním cílům lidstva. ...“ Jak daleko jsou „vedoucí síly“ (ty, co se za ně mají!) od tohoto poslání téměř po sto letech od napsání těchto řádků stále ještě vzdáleny!

Karel Plocek

Vilém Závada:

PTÁK

Divoký smutný pták

nevzhledný popelavý

podivný osamělý pták

který se budí při šelestu trávy

neslyšně slétne ze stromu jak list

mihne se vzduchem jako stín

a vždy jen na kraj větve usedne

tak aby mohl uletět

kdykoli na něj někdo pohlédne

Nezatluče křídly neroztáhne drápy

a nerozevře zobák

Posedlý touhou jej přistihnout a lapit

políčí na něj sítě políčí na něj lep

ale ten pták je nepolapitelný

Zatvrdí se proti němu jako kámen

Naježí se proti němu jako trn

Hrozivě se proti němu zachmuří jako mrak

- To je nějaký divný pták

Proč před lidmi se neustále skrývá

Z čeho má takovou radost že si pořád zpívá?

At' jde do háje dotěrný proklatec

Já tomu jeho cvrlikání nerozumím

**jak velcí ptáci skřehotaví
krvaví a draví hrabaví a žraví**

**Není ho vidět jak je malý
jen opeřená bublinka srdce
Stačí mu větev aby si postavil hnízdo
Stačí mu paprsek aby se ho chytil**

**a v kypění země vod i vzduchu
a v kypění života i lásky
se v klokotání zpěvu rozplývá jak pára**

**Neruší ticha noci
Neruší ticha svítání
Jenom je naplňuje**

**A přec ten neviditelný pták
nedává pokojně spát
člověku s omrzelou tupou tváří
a s okem chladným jako led pod vodou**

**Svou plachostí jej rozčiluje
Svou tichostí jej pobuřuje
Svým zpěvem jako by mu něco vyčítal
rána**

Mě to nezajímá Mě to ruší Mě to otravuje!

**Když jednou za svítání zase do zpěvu se dá
a vlastním zpěvem unesen nic nevnímá
jen z hrdla otevřeného dokořán
vynáší k slunci chválu života**

**a jeho zanícený zpěv se jako v ráji rozléhá
zaslechne jej střelec a tiše vstane
Přimhouří oko Stiskne spoušť
Třeskne rána Nastane hrobové ticho**

**Bublinka duše vzdutá zpěvem
vyprchá k nebi
Hrst krvavého peří
spadne k zemi**

**Bez sebe radostí v zlovolné krutosti
oddechne si střelec že mu přálo štěstí**

- Konečně bude na zemi pokoj

Konečně bude na světě klid

Vtom zakokrhá kohout fanfáry pod korouhví

**Vyletí skřivan z hrud jak střela do oblak
A vysoko pod nebem velebí zelenou zem
i sluneční den**

